

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข
ผู้วิจัย	จักรพันธ์ นาทองไชย
ปีที่ศึกษา	2567 - 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนา 2. ศึกษาองค์ประกอบและพัฒนารูปแบบ 3. ศึกษาผลการใช้รูปแบบ และ 4 ประเมินประสิทธิภาพและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข 1) การวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนา ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบ ระยะ 3 การใช้รูปแบบและระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิภาพและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 8 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1. สอนทนากลุ่ม 2. แบบบันทึกการประชุม แบบสรุปการประชุม 3. แบบสอบถาม 4. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 5. แบบบันทึกจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 6. แบบทดสอบความรู้ 7. คู่มือการใช้รูปแบบฯ 8. แบบประเมินความพึงพอใจ 9. แบบประเมินการสังเกตการณ์โดยตรง 10. แบบประเมินนวัตกรรม 11. แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test การวิเคราะห์เนื้อหา การพรรณนาวิเคราะห์ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข พบว่า

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข พบว่าสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านแสนสุข โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.14, S.D.=1.10$)

1.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข เรียงตามลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ซึ่งด้านที่มีค่า ความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ($PNI_{modified}=0.86$) รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ ($PNI_{modified}=0.85$) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ($PNI_{modified}=0.84$) และสุดท้ายคือด้านการคิดสร้างสรรค์ ($PNI_{modified}=0.74$) ตามลำดับ

1.3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน พบว่า การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมมุ่งเน้นการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นกลไกหลักในการประสานความร่วมมือระหว่างบุคลากร ควบคู่ไปกับการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อยกระดับการบริหารจัดการข้อมูลและ

การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มต้นจากการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้ครูใช้ AI เป็นเครื่องมือสร้างสรรค์สื่อการสอนและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนบ้านแสนสุข พร้อมทั้งสร้างระบบสนับสนุนการทำงานเป็นทีมในลักษณะเพื่อนคู่หูและระบบพี่เลี้ยงเพื่อวิเคราะห์ผลการเรียนรายบุคคล นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศเชิงบวกผ่านกิจกรรม "ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ PLC" เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และลดภาระงานที่ไม่จำเป็นด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล อันจะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งและยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายของสถานศึกษา

2. ผลการพัฒนาครูมีรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข พบว่า

2.1 ครูมีรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข ประกอบด้วย 1) หลักการและความสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 3.1 วิสัยทัศน์ 3.2 การคิดสร้างสรรค์ 3.3 การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม และ 3.4 การสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม 4) กิจกรรม และ 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งผลการประเมินรูปแบบฯ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.58, S.D.=0.63) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.60, S.D.=0.62)

2.2 ผลประเมินครูมีรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข โดยรวมก่อนใช้อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =2.63, S.D.=0.70) และหลังใช้อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.92, S.D.=0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลประเมินการปฏิบัติหลังใช้ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการคิดสร้างสรรค์ (\bar{X} =4.96, S.D.=0.21) ด้านการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วม (\bar{X} =4.95, S.D.=0.22) ด้านการสร้างบรรยากาศ แห่งองค์การนวัตกรรม (\bar{X} =4.94, S.D.=0.23) และด้านวิสัยทัศน์ (\bar{X} =4.83, S.D.=0.38) ตามลำดับ

3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด (\bar{X} =4.92, S.D.=0.26) และจากการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้การพัฒนาด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการและกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) พบว่า ครูสามารถสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยมีรูปแบบ 4 ขั้นตอนและมีชื่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 4S 4L 4A 4P 4D 4E 4I และ 4R ซึ่งทั้ง 8 รูปแบบที่ได้มีความเหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น ครอบคลุมและหลากหลาย ทำให้ครูสามารถ เลือกใช้ได้ตรงตามบริบท และความต้องการของผู้เรียนในแต่ละครั้ง มีโครงสร้างที่ชัดเจนและง่าย ๆ ทุกรูปแบบยึดหลักการ 4 ขั้นตอน เป็นแกนหลัก ซึ่งสอดคล้องกับชื่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทำให้ครูจดจำ และนำไปใช้ได้ไม่ยาก ตอบสนองที่ทักษะศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน รูปแบบต่าง ๆ ครอบคลุมทักษะที่จำเป็นในยุคปัจจุบันครบ 4 ด้าน คือ การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน สำหรับโรงเรียนมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศจำนวน 4 เรื่อง

4 ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแสนสุข โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.32) ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.28) และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.32)

คำสำคัญ: 1) รูปแบบ 2) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 3) คุณภาพผู้เรียน 4) นวัตกรรม 5) ภาวะผู้นำ

Title: A Development Model for Innovative Leadership of Teachers and Educational Personnel to Enhance Learner Quality at Ban Saen Suk School

Researcher: Jakkapun Nathongchai

Year of Study: 2024 - 2025

Abstract

This research aimed to: (1) study the current conditions, desired conditions, and development guidelines; (2) examine the components and develop the model; (3) study the results of implementing the model; and (4) evaluate the effectiveness and improve the model for developing innovative leadership among teachers and educational personnel to enhance learner quality at Ban Saen Suk School. The research was divided into four phases: Phase 1 studying the current and desired conditions along with development guidelines; Phase 2 constructing and developing the model; Phase 3 implementing the model; and Phase 4 evaluating effectiveness and refining the model. The target group consisted of 8 teachers and educational personnel selected through purposive sampling. Research instruments included: (1) focus group discussions, (2) meeting records and meeting summaries, (3) questionnaires, (4) in-depth interview forms, (5) expert seminar recording forms, (6) knowledge tests, (7) a model usage manual, (8) satisfaction assessment forms, (9) direct observation assessment forms, (10) innovation evaluation forms, and (11) suitability, feasibility, and utility assessment forms. Statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, t-test, content analysis, descriptive analysis, Cronbach's alpha coefficient, and the Priority Needs Index (PNI). **Research findings were as follows:**

1. The study of current conditions, desired conditions, and development guidelines for innovative leadership among teachers and educational personnel at Ban Saen Suk School revealed that: (1.1) the current overall condition was at a low level ($\bar{x} = 2.14$, S.D. = 1.10); (1.2) the greatest needs were identified; and (1.3) the recommended development approach was to employ the Professional Learning Community (PLC) process in conjunction with the integration of Artificial Intelligence (AI) technology.

2. The development of the model manual for innovative leadership of teachers and educational personnel to enhance learner quality at Ban Saen Suk School showed that: (2.1) the model manual comprised five components (1) principles and significance, (2) objectives, (3) content covering four areas: *Part 1* Vision, *Part 2* Creative Thinking, *Part 3* Teamwork and Participation, and *Part 4* Building an Innovative Organizational Climate, (4) activities, and (5) measurement and evaluation. The overall assessment of the model indicated the highest level of suitability ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.63) and the highest level of feasibility ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.62). (2.2) The overall pre-implementation assessment of the model manual was at a moderate level ($\bar{x} = 2.63$, S.D. = 0.70), while the post-implementation assessment was at the highest level ($\bar{x} = 4.92$, S.D. = 0.26).

3. The results of implementing the model were overall at the highest level ($\bar{x} = 4.92$, S.D. = 0.26). Through teacher and personnel development via workshop training and Professional Learning Community (PLC) activities combined with the use of Artificial Intelligence (AI), teachers were able to create instructional models featuring 4-step frameworks, named as follows: **4S, 4L, 4A, 4P, 4D, 4E, 4I, and 4R.**

4. The overall effectiveness evaluation of the model showed the highest level of suitability ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.32), the highest level of feasibility ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.28), and the highest level of utility ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.32).

Keywords: (1) Model; (2) Innovative Leadership; (3) Learner Quality; (4) Innovation; (5) Leadership